

הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין
בית הספר להיסטוריה ע"ש צבי יעבץ

הרצאת ארן והענקת המלגה ע"ש זלמן ארן לתלמידים מצטיינים בביה"ס להיסטוריה

ביום שלישי 31/5/16
בבניין גילמן, חדר 449 שעה 18:00

18:00 התכנסות וכיבוד קל

18:15-18:30 דברי ברכה והקדמה: **פרופ' אביעד קליינברג**

נציגת המשפחה, **ד"ר אביטל הימן-ארן**

הענקת המלגה ע"ש זלמן ארן:

מר פבלו בורנשטיין, תלמיד מחקר, ביה"ס להיסטוריה ע"ש צבי יעבץ

18:30-20:00 **הרצאת ארן**

ד"ר יוסי ישראלי, בוגר ביה"ס להיסטוריה ע"ש יעבץ, אוניברסיטת תל-אביב

מי הוא נוצרי? אידיאלוגיה "מומרת" והיווצרותו של ידע נוצרי חדש

במאה ה-15

שאלות ודיון

יו"ר: פרופ' אביעד קליינברג, ראש ביה"ס להיסטוריה ע"ש צבי יעבץ, אוניברסיטת תל-אביב

תקציר ההרצאה:

בשלהי המאה ה-14 ולאורך המאה ה-15 המירו אלפים רבים של יהודים את דתם לנצרות, ויצרו בחצי האי-האיברי מעמד אתני-חברתי-דתי חדש המוכר בשם קונברסוס, מארנוס או נוצרים-חדשים. כידוע, זהותם "החצויה" של הקונברסוס ומאמציהם להשתלב בחברה הנוצרית, עוררו מתחים חברתיים, פוליטיים ודתיים אשר הביאו בסופו של דבר להקמתם של מנגנוני דיכוי וסגרציה חדשים כדוגמת האינקוויזיציה הספרדית, חוקי טוהר-הדם, ואולי אף לעלייתו של רעיון הגזע המודרני. ואולם באותן השנים, התפתחה בחצי-האי האיברי גם אידיאלוגיה מומרית מתחרה (מלב האורתודוכסיה), אשר ביקשה דוקא לפרק את המתח הדואלי שבין היהדות לנצרות, מתוך כוונה לאפשר את קבלתם של מרכיבים יהודיים כחלק ליגיטימי מן הזהות המומרית. באמצעות קריאות חדשות במסורות של שתי הדתות הדגישו תומכיהם של הקונברסוס את העבר והעתיד המשותפים של שתי הבריתות ובמובנים רבים דימינו מחדש את הכנסיה כפרויקט יהודי. אף שאידיאלוגיה זו נחלה כישלון חרוץ בניסיונותיה להיטיב את גורלם של הקונברסוס, הרי שכמה מן התפיסות ההיסטוריות, ההרמנויטיות והלשוניות שהיא הציעה, התקבלו בהתלהבות רבה במרכזי הלמדנות התוססים של היבשת. בהרצאה זו אציג כיצד באו לידי ביטוי מגמות אלו בהגותם של מספר אנשי כנסיה, ובראשם הבישוף המומר מבורגוס, פבלו דה-סנטה מריה.